

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Мюд авыл жирлеген башкарма комитеты**

КАРАР

№ 9

01.08.2018

2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, 29.12 номерлы Федераль закон нигезендә. «Жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2015 елның 25 декабрэндәге 1440 номерлы карары, «Россия Федерациясе Шәһәр кодексына һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 456-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнехановның «Муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында» 2016 елның 6 июнендәге 326661-МР күрсәтмәсенә таянып, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлеген башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. 2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын расларга.
2. Әлегә карарны Мюд авыл жирлегенен мәгълүмат стендларында һәм Аксубай муниципаль районының Интернет челтәрэндәге рәсми сайтында [http](http://Aksubayevo.tatarstan.ru) адресын игълан итәргә:// Aksubayevo.tatarstan.ru
3. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Мюд авыл жирлеген башлыгы
Башкарма комитет житәкчесе:

Т.В. Зюзина

2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Мюд авыл җирлеге 2020 елга кадәр транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы

эчтәлек

1. Программа паспорты
2. Гомуми мәгълүмат
3. Жәмәгать транспорты
4. Урам-юл челтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү
7. Машина кую урыннарын һәм озак вакытлы Транспорт саклау урыннарын оештыру
8. Жәяүле урамнар һәм велосипед юллары системаларын булдыру: тәэмин итү инвалидлар өчен киртәләрсез мохит

Handwritten signature

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлеге Транспорт
инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программалары
ПАСПОРТЫ**

Исем

2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирле-
генең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы.

Муниципаль заказчы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлеге башкарма коми-
теты

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай муниципаль районы, МЮД поселогы, Үзәк ура-
мы, 27 йорт.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Мюд авыл жирлегенең 2020 елга
кадәр периодта транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программа-
сы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым за-
кон актларына үзгәрешләр кертү турында» 29.12.2014 № 456-ФЗ Федераль закон нигезендә;
- «Жирлекләренең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын ком-
плекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 25.12.2015 ел, № 1440 Рос-
сия Федерациясе Хөкүмәте карары белән;
- Татарстан Республикасы Президентының 06.06 дан күрсәтмәсе. 2016 ел, № 326661-МР
"муниципаль берәмлекләренең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы
үстерү программасын эшләү турында".

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, бу системаларның ыша-
нычлылыгын арттыру буенча беренче чираттагы чараларны үз эченә ала һәм Аксубай му-
ниципаль районының Мюд авыл жирлегендә яшәүчеләр өчен уңайлы һәм куркынычсыз
шартлар тәэмин итә.

Гомуми мәгълүмат

Мюд авыл жирлеге «Акsubай муниципаль районы «муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнен территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә оеша

Мюд авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә түбәндәгеләр керә: МЮД поселогы (Акsubай шәһәр тибындагы поселогыннан 30 км ераклыкта урнашкан административ үзәк). Жирлек Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Мюд авыл жирлеге көнбатышта Сөнчәле авыл жирлеге белән төньякта Кәкре Күл авыл жирлеге, көньякта Нурлат районы белән чиктәш, ә көнчыгышта авыл жирлеге Иске Үзи авыл жирлеге белән чиктәш.

Транспорт комплексы.

Тышкы транспорт.

Жирлек территориясенен тышкы транспорты бер төре – ав-томобиль транспорты белән тәкъдим ителгән. Торак пунктта тышкы транспорт зур күләмдә түгел.

Төбәк әһәмиятендәге бер автомобиль юлы авыл жирлеге аша уза.

Мюд авыл жирлеге чикләрендә автомобиль юлларының озынлыгы 25,2 км тәшкил итә.

Шулай итеп, Тышкы транспортны үстерү буенча программа чаралары түбәндәгеләр булчак:

1. Муниципаль берәмлекнен региональ һәм жирле әһәмиятгәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чараларны территорияль планлаштыруында исәпкә алу (бөтен чор).
2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү (бөтен чор).
3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирүдә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).
4. Федераль һәм региональ әһәмиятгәге автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларын һәм сак зоналарын куллану режимын үтәүне тәэмин итү (бөтен чор).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт-жирлек инфраструктурасының мөһим өлеше, ул икътисадның барлык тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүдәге ихтияжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен күчерә, халыкка һәркем үтеп керә алырлык транспорт хезмәте күрсәтүне тәэмин итә. Транспортның тотрыклы һәм нәтиҗәле эшләве халыкның ташу ихтияжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнен уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Мюд авыл жирлеге территориясендә автотранспорт предприятелиләре юк.

мюд авыл жирлеген район үзәге белән тоташтыручы даими автобус транспорты юк. Жирлектәге максатчан хәрәкәтләрнен күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлына туры килә.

Урам-юл челтәре.

Урам-юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Жирлекнен комплекслы үсешендә юл челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү-социаль әһәмияткә ия мәсьәләләрнен берсе.

Авылда автомобиль юлларының шактый өлеше асфальт-бетон өслекле.

Мюд авыл жирлегенен урам-юл челтәренә Характеристика

№ п./п.	Урам исеме	озынлыгы, км	Машина йөртү киңлеге, м	Урамда урнашкан объектлар
	П. МЮД			
1	Центральная	1,3		Авыл жирлеге администра-

				циясе, ике кибет, ФАП, мэдэният йорты, китапханә, почта, Иске Мокшино урта мәктәбе, " торак секторы
2	Пролетарская	1,6		торак сектор
3	Лесная	0,4		торак сектор
4	Октябрьская	0,3		Торак сектор, янғын сүндерү ДЭПОсы
5	Речная	0,6		торак сектор
6	Садовая	0,7		торак сектор
7	С. Старое Мокшино			
8	Пролетарская	0,6		торак сектор, магазин
9	Московская	0,9		торак сектор
10	Восстания	0,3		торак сектор
11	Короленко	0,5		торак сектор
12	Советская	0,8		Сәнәгать комплекс, торак сектор
13	Мира	0,4		торак сектор
14	Заречная	0,4		торак сектор
15	Горького	0,4		торак сектор
16	Жданова	0,6		торак сектор
17	Зеленая	0,4		Уен мәйданчыгы, чиркәү, СК, торак секторы
18	С. Татарское Сунчелеево			
19	Луговая	0,6		Торак секторы
20	Центральная	1,0		ФАП, ике кибет, мәктәп-балалар бакчасы, зират, торак секторы
21	Полевая	0,7		Торак секторы
22	Западная	0,9		Торак секторы
23	Энгельса	0,2		Торак секторы
24	Тукая	0,8		СК, торак секторы
25	Горького	0,9		Торак секторы
26	Искра	0,8		Торак секторы
27	Пушкина	0,6		Торак секторы
28	Пионер			
29	Лесная	0,9		Торак секторы
30	Центральная	0,8		Кибет, ФАП, СК, зират, мәчет, торак секторы

31	Мира	0,2		Торак секторы
32	Ленина	1,1		Торак секторы
33	Ахматка			
34	Овражная	0,8		Торак секторы
35	Лесная	0,7		Торак секторы
36	Мира	1,1		Торак секторы
37	Пономаревка			
38	Лесная	0,5		Торак секторы
39	Красный берег			
40	Лесная	0,5		Торак секторы

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешенә төп өстенлекләре булырга тиеш:

- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- булган пычрак юлларда каты өслекле юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт үсеше хакимиятнең төрле дәрәжэләрендәге: федераль, региональ, муниципаль дәрәжэләрдәге уртак тырышлыкка юнәлдерелгән комплекслы якин килү нигезендә башкарылырга тиеш.

Авыл жирлегенә транспорт системасын үстерүне планлаштырганда районның һәм тулаем төбәкнең перспективасы үсешен өйрәтергә кирәк. Авыл жирлегенә Транс-порт системасы төбәкнең транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерү белән бәйлә барлык бурычларны хәл итү муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Әлеге программада транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәрне барлык дәрәжәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашыру тәкъдим ителә. Жирле үзидарә органнарының бурычлары булып дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү буенча оештыру чаралары, Аксубай муниципаль районы жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициатив тәкъдимнәр эзерләү торачак.

Федераль дәрәжәдә транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2008 елның 22 ноябрәндәге 1734-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган транспорт стратегиясе белән билгеләнә.

Транспорт иле-тегия нигезендә транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты-инновацион социаль юнәлешле тапкыр-икътисад һәм жәмгыятьнең конкуренциягә сәләтле сыйфатлы транспорт хезмәтләренә ихтыяжларын канәгатьләндерү.

Эффектив көндәшлеккә сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп компонент кирәк:

- конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- югары житештерүчәнлекле куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм алар конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләрен күрсәтәчәк дәрәжәдә кирәк булган транспорт чаралары;
- транспорт хезмәтләрен тәкъдим итү дәрәжәсен ихтыяж өстеннән арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә конкурентлы мохит булмаячак).

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү өлешендә чаралар

Программаның карарлары нигезендә муниципаль берәмлек торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләүнең муниципаль	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
---	------------------	-----------

максатчан программасын эшлэү нәм кабул итү		
Автомобиль юллары классификациясе нигезендә жирле эһәмияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Территорияләрне планлаштыру документларын эшлэү белән комплекслы рәвештә юл хәрәкәте иминлеге буенча хәл ителә торган чаралар комплексын эшлэү нәм гамәлгә ашыру	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Торак пунктлар урамнарында реконструкция, ремонт, каты өслек җайланмасы	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Комплекслы юллар нәм тротуарлар төзелеше	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Тукталыш майданчыклары җиһазлары нәм җәмәгатъ транспорты өчен павильоннар урнаштыру	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын инвентаризацияләүне уздыру, бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү, жирле эһәмияттәге автомобиль юллары биләгән жир кишәрлекләрен теркәү	Мюд авыл жирлеге	2018-2020
Автомобиль юлларында нәм жирлек урамнарында барлык инженер корылмаларының техник торышын бәяләү белән инвентаризацияләү кирәкле реконструкция яки яңа төзелеш срокларын нәм күләмен билгеләү	Мюд авыл жирлеге	2018-2020

Урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү

Авыл жирлегенә транспорт комплексы үсешенә өстенлекле юнәлешләре нигезендә, Программа нигезендә урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәге чаралар каралган. Программада нормативлар нигезендә магистраль урам-юл чөлтәрен формалаштыру буенча тәкдимнәр бирелә.

Авыл торак пункты нәм авыл жирлеге чикләрендә урам чөлтәренә төп исәп-хисап параметрлары «шәһәр төзүче-шәһәр нәм авыл жирлекләре планировкасы нәм төзелеш» СП 42.13330.2011 нигезендә кабул ителә.

Урам-юл чөлтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге нәм планлаштырылган районнары арасында элементләренә арттыру нәм авылның урам-юл чөлтәрен төбәкнең автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.

Урам иерархиясендә аларның һәрберсенә кросс профиле башкарылырга тиеш.

Генераль план проектында урамнарның нәм торак пунктның мөгезенә кадәр проектлана торган кисешкән профильләре китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән профильләр нәм төп сызыкка китерелгән чишелеш схемалары территорияне планлаштыру, юлларны аныклау буенча алдагы эшләренә башкарган да регламен-тигезләү нигезләмәләре буларак карала нәм аныклана ала. Юлларның киңлеге, юл чишелешләре нәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын эзерләгәндә әлегә аркылы чишелеш профильләре нәм схемалары көйләнергә мөмкин.

Авыл урамнары нәм юллары классификациясе проектынның график өлешендә күрсәтелә («транспорт инфраструктурасын үстерү картасы», нигезләү материаллары). Поп-өлгә профильләрен маркировкалау шул ук схемада.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда урамнарның проект киңлеген Кызыл линияләрдә сакларга кирәк, бу алга таба жир кишәрлекләрен алу һәм капитал төзелеш объектларын урамнарны киңәйтү максатыннан сүтү буенча кыйммәтле чараларны тормышка ашырмаса мөмкинлек бирәчәк. Проектланган урамнар шулай итеп рельефта урнаштырылырга тиеш, шуңа күрә норматив тайпылышларны үтәү таләбе үтәлгә тиеш. Катлаулы геоморфологик факторлар шартларында төп урамнарны проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Транспортны озак вакыт саклау һәм туктату урыннарын оештыру.

Авыл жирлеге территориясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие участкалары чикләрендә һәм жирлек халкының йорт яны участкаларында башкарыла.

Жирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Киләчәктә, халыкның автомобильләшү дәрәжәсен арттыруны исәпкә алып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Ведомство һәм йөк автомобильләре жирлекнең коммуналь-склад һәм агросәнәгать зоналарында сакланыр дип көтелә. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт яны чикләрендә карала.

Бу бүлек буенча башкарылырга тиешле чаралар:

1. Төзелеш өчен бүлеп бирелә торган участокларда ижтимагый билгеләнештәге биналарның проект сыйдырышлыгы нигезендә (бөтен чор) парк-водород урыннарын тиешле күләмдә урнаштыруның административ чаралары белән тәэмин итү;
2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен чор);
3. Ижтимагый машина кую урыннарын оештыру.

Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнган затлар өчен киртәләрсез мохит булдыру.

Экологик чиста мохиткә ярдәм итү өчен, корреспонденция өчен кечкенә генә өлешләрдә, торак пунктлар территориясендә жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Жирлек программасында халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру карала. Бу максатта ижтимагый биналарны проектлаганда норматив тайпылышлы пандуслар, тротуарларны һәм барьер мохитенән башка булдыруга кертелгән барлык таләпләрне камилләштергән тротуарларны урнаштыру буенча таләпләр куелырга тиеш.

Бу бүлек буенча чаралар:

1. Башлыча жәяүлеләр хәрәкәте булган урам системасын формалаштыру (исәп-хисап срогы-перспектива);
2. Төзүчеләрнең киртәсез мохит булдыру буенча таләпләрне үтәүнең административ чаралары белән тәэмин итү (бөтен чор).